

ערן וולקובסקי // מינוס 1

"...אתה רואה את המקום הארוך ביותר, העצוב ביותר, המפחיד ביותר, המדכא ביותר - אתה מכיר את ההרגשה הזאת?"
"זה רק חדר מדרגות", אמר מאט...

מתוך: תת עולם, דון דלילו (תרגום: דוד שחם) כנרת, 1999

בסדרתו האחרונה צייר ערן וולקובסקי חללים ציבוריים שוממים- מסדרונות ארוכים, חדרי מדרגות ומבואות כניסה במבני משרדים, בנייני מגורים וחללים תעשייתיים.

החללים הארכיטקטוניים מתפקדים בסדרה כמסגרת השלכתית. האדריכלות מתעצבת מחדש דרך עיני הצייר, מועברת דרך פילטר העוקר את החללים מן הרצף היומיומי המשמים והופך אותם למבוך- מראות דרכו הכל מתעוות. הציורים אמנם מתארים חללים ציבוריים, אמנם אלו מנוכסים להתבוננותו של הסובייקט והופכים לסיפורו של הפרט. נקודת המבט ממנה מתוארים החללים כולם, לפיכך מהווה את העוגן הפרספקטיבי מבחינה אופטית ופסיכולוגית גם יחד.

ניכר כי הצופה/ הצייר הוא הסובייקט היחידי שנמצא בחללים ויותר מכך, שהוא ניקה מהם כל רמז לאנשים אחרים- התמונות התלויות על הקירות מטושטשות או מחוקות, השמות על הדלתות גם כן. הצופה כמו שרוי בהזיה בה כל הפרטים נעלמים והכל נהפך למסה אחידה, לרצף מונוטוני של דלתות ומסדרונות, למקצב של כתמים לבנים ושחורים, של קווי אורך ורוחב, של עליות וירידות.

הצופה מצוי במצב ביניים קבוע, הולך בלי להגיע ליעד, שרוי בלימבו בין עולמות. העולם שנמצא מעבר לדלתות הוא בגדר מיסתורין, מסומן בצורת פוטנציאלים נעלמים שאין לדעת אם הם בלתי מושגים או שהם פשוט לא מעניינים. הכל נצבע בצבעים כבויים, תפלים. יתכן כי אין זכר לאנשים אחרים כיוון שהם מייצגים חוויה סובייקטיבית אחרת, הם בגדר הסחת דעת- הם לעד מעבר לדלת התודעה האישית.

בעבודות מתקיימת דיכוטומיה בין היסוד הנרטיבי שלהן לבין האיפוק והריסון שהם מפגינים. על אף השימוש בכלים דרמטיים כגון עיוותים והקצנות פרספקטיביות- מצביעה הצבעונית המונוכרומטית העכורה על מעין אנטי פאתוס, או לפחות על מאבק פנימי לכיבוש היצר, להרדמת הסערה. כך למרות שהחללים הם כביכול שוממים, מורגשת נקודת מבטו של הצייר/ הצופה/ הסובייקט. הוא נוכח ונעדר גם יחד - הוא פרוטגוניסט שקוף.

נוגה דוידסון